

Проблеми профілактики девіантної поведінки серед неповнолітніх

Побоча Т.Д. ст. викладач,
ДОІППО

Девіантна поведінка

- (від англ. deviation – відхилення) - це не відповідність людських вчинків, способів діяльності поширеним в суспільстві чи групах нормам, правилам, стереотипам, очікуванням, цінностям.

Девіація – це:

- алкоголізм
- тютюнопаління
- наркоманія
- токсикоманія
- злочинність
- проституція
- дитяча бездоглядність
- суїцид і т. д.

Девіантна поведінка

- *Делінквентна поведінка*
- *Адиктивна поведінка*
- *Психопатологічна поведінка*

Делінквентна поведінка

- сукупність протиправних вчинків людини (проступки, правопорушення, злочини).

Адиктивна поведінка

- поведінка людини, для якої притаманне прагнення до відходу від реальності шляхом штучної зміни свого психічного стану завдяки прийому різноманітних хімічних речовин чи постійній фіксації уваги на певних видах діяльності з метою розвитку та підтримання інтенсивних емоцій.

Психопатологічна поведінка

- базується на психопатологічних симптомах і синдромах, які є проявами певних психічних розладів та захворювань.

Причини девіації

- Біологічні
- Психологічні
- Соціально – економічні
- Соціально – педагогічні
- Соціально - культурні

Біологічні

- Порушення роботи ферментативної та гормональної систем організму;
- Наслідки спадковості;
- Вплив різноманітних факторів природного середовища .

Психологічні

- Прагнення бути незалежним від дорослих;
- Бажання бути визнаним в групі однолітків;
- Потяг до самоствердження;
- Несформована система моральних цінностей;
- Бажання виглядати дорослим;
- Гедоністичні мотивації;
- Потреба змінити психічний стан у стресовій ситуації;
- Підвищена тривожність, низька самооцінка;
- Інфантилізм;
- Підвищений, в порівнянні з однолітками, рівень конформізму;
- Акцентуації характеру, психопатії;
- Психопатологічні синдроми (депресія, параноя, мстивість тощо);
- Негативні риси характеру (зздрість, лінощі, жадібність).

Соціально – економічні

- Зниження життєвого рівня;
- Майнове розшарування суспільства;
- Обмеження можливостей соціально схвалених форм заробітку;
- Безробіття;
- Доступність алкоголю та тютюну для неповнолітніх;
- Широка реклама психоактивних речовин;
- Зниження рівня соціальної безпеки.

Соціально – педагогічні

- Криза інституту сім'ї;
- Виховання в неповній сім'ї;
- Завищені вимоги батьків до дитини;
- Ворожість та конфлікти між батьками;
- Критицизм підлітка по відношенню до школи, сім'ї, відчуженість від них;
- Низький статус підлітка у класному колективі;
- Слабка система позашкільної зайнятості дітей та молоді.

Соціально - культурні

- Зниження морально – етичного рівня населення;
- Поширення кримінальної субкультури;
- Негативний вплив засобів масової інформації;
- Лібералізація статевої моралі;
- Домінування серед молоді культу сили.

Види девіантної поведінки дітей та молоді

- за тривалістю (тимчасова, постійна, стійка, нестійка);
- за рівнем організації (стихійна, спланована, структурована, неструктурована);
- за спрямованістю на себе та інших (егоїстична, альтруїстична, експансивна, неекспансивна);
- за рівнем усвідомлення (усвідомлена чи не усвідомлена);
- за кількістю осіб (індивідуальна, групова);
- первинна і вторинна.

Профілактика девіантної поведінки

- Створення *відповідних соціальних умов*, які б зменшували, або унеможливлювали девіантну поведінку серед дітей і молоді.
- *Інформування* молоді про шкоду фізичну і моральну для підлітка вживання алкогольних напоїв, наркотичних, психотропних та інших препаратів, про ризику з якими пов'язано їх вживання.
- *Розвиток соціальної та особистісної компетентності* молоді людини, вироблення навичок самозахисту через *профілактичні програми*, які є засобом впливу на особистість з метою розвитку навичок прийняття самостійних рішень та уміння бути відповідальним за свої вчинки.

Дякую за увагу !